

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

Životní styl současné mládeže

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce

Ing. Mgr. Irena Ocetková, Ph.D.

Vypracoval

Petr Daněk

Brno 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Životní styl současné mládeže“ zpracoval samostatně a použil jen zdroje uvedené v seznamu použité literatury.

Brno 30. března 2009

.....

Petr Daněk

Poděkování

Děkuji paní Ing. Mgr. Ireně Ocetkové, Ph.D. za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce.

Také bych chtěl poděkovat své rodině a přátelům za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytnuli při zpracování mé bakalářské práce, a které si velmi vážím.

.....

Petr Daněk

OBSAH:

Úvod.....	2
I. Teoreticko metodologická část.....	4
1. Vymezení pojmu mládež, pubescent a adolescent.....	4
1.1. Periodizace vývoje.....	4
1.2. Rozdělení vývoje člověka.....	5
1.3. Puberta.....	6
1.3.1. Tělesné změny.....	7
1.3.2. Myšlení.....	7
1.3.3. Sebepojetí a sebehodnocení.....	8
1.3.4. Sociální vývoj a profesní orientace.....	8
1.4. Adolescence.....	9
1.4.1. Myšlení a rozvoj inteligence.....	10
1.4.2. Sebepojetí.....	10
1.4.3. Sociální situace.....	11
2. Nejčastější vlivy, které působí na utváření osobnosti mladého člověka.....	12
2.1. Rodina.....	12
2.2. Školy a zájmová střediska.....	13
2.3. Volnočasové aktivity.....	14
2.4. Party.....	14
2.5. Konzum.....	15
3. Volný čas.....	17
3.1. Volný čas a aktivity.....	17
3.2. Volný čas a prevence.....	18
3.2.1. Primární prevence.....	18
3.2.2. Sekundární prevence.....	19
3.2.3. Terciální prevence.....	19
4. Nejčastější volnočasové aktivity naší mládeže.....	21
4.1. Sport.....	22
4.1.1. Adrenalinové sporty.....	23
4.1.2. Snowboarding.....	23
4.2. Hudba a tanec.....	24
4.2.1. Hudební žánry hip hop a rap.....	25
4.2.2. Nebezpečí hip hopu jako hudebního žánru.....	26
4.3. Počítač, internet, mobil jako hlavní náplň volného času.....	27
4.3.1. Počítač.....	28
4.3.2. Virtuální realita a kyberprostor.....	29
4.3.3. Kyberšikana.....	29
4.3.4. Kyberšikana a její následky.....	30
4.3.5. Jak postupovat při zjištění, že se jedná o kyberšikanu.....	30
5. Sprejering jako kultura nebo vandalství.....	32
5.1. Co je to sprejství a jeho počátky.....	32
5.2. Hlavní znaky a smysl sprejeringu.....	33
5.3. Jaká další negativa s sebou sprejství přináší?.....	33
5.4. Graffiti jako kultura.....	34
5.5. Freezony.....	35
5.6. Sprejství a české zákony.....	36
II. Analytická (aplikační) část.....	37
6. Empirická část.....	37
6.1. Cíl empirické části.....	37
6.2. Organizace práce a metoda výzkumného šetření.....	38
6.3. Dílčí závěr – analýza.....	38
Závěr.....	40
Resumé.....	43
Anotace.....	44
Seznam použité literatury.....	45
Seznam příloh.....	46

Úvod

Životní styl současné mládeže je v celkovém pohledu velice široká problematika, kterou nelze v rámci jedné práce celkově postihnout. Smyslem této bakalářské práce je tedy odhalení některých problémů a rizik, které současnou mládež, mohou provázet.

Výzkum života mladých lidí, kteří prakticky nevybočují mimo rámec společenských konvencí, má také svůj bezesporný význam. Můžeme zde najít veliké množství příkladů, jak postupovat při výchově a vzdělávání požadovaných jedinců, kteří budou naší a další generace nahrazovat.

Rád bych však rámec této práce zúžil a to zejména na problematiku volnočasových aktivit dnešní, převážně rizikové mládeže, se kterou se střetávám prakticky každý den při svém povolání policisty. Myslím si, že je to jedna z nejdůležitějších oblastí, kterou by se sociální pedagogika měla zabývat a to nejen z hlediska předcházení před nežádoucími jevy, ale také zejména proto, abychom dokázali dnešní mládež trochu pochopit.

Životní styl současné mládeže je ovlivňován mnoha činiteli, které výrazným způsobem formují dospívajícího mladého člověka jako jednotného celku. Tím je myšlena zejména problematika života pracovního, tedy v našem případě spíše školního, tak i rodinného a zejména volnočasového.

Zmíněné aktivity volného času, které zabírají nejmenší část prostoru z denního harmonogramu mladého člověka, mají výrazný vliv na životní postoj mladých lidí. Proto je tato práce také zaměřena právě na ty oblasti koníčků a zájmů, které jsou pro dnešní mládež typické a které mají dnešní mladí lidé rádi.

V rámci školního a rodinného prostředí je parný vliv určité regulace, ať již ze strany pedagogů v rámci edukačního procesu, nebo rodičů při chvílích strávených v rodinném kruhu, ale na druhou stranu je také zřejmý „nedostatek“ času, zájmu a péče ze strany těchto dvou institucí.

To co mládež skutečně cítí, respektive by cítit chtěla a co ráda dělá, byť to nesouhlasí s názory rodičů, nebo školních pracovníků však můžeme sledovat při volnočasových aktivitách, kde se děti a mládež dokáží projevit naplno.

Tato volnost však přináší i značnou měrou velké nástrahy a pasti, do kterých zejména riziková mládež padá. Zaměříme se na životní styl mládeže, kde nastíníme

výčtem nejoblíbenějších aktivit, kdy oproti tomu se také v souvislosti s těmito aktivitami budeme věnovat i negativním stránkám s těmito spojenými.

Například nejoblíbenější adrenalinové sporty a s nimi spojené úrazy, konzumace měkkých drog, kultovní gangsta rap a sprejering. Ukážeme si vzájemné prolnutí těchto činností, tedy co je spojuje a na co je při prevenci a potírání důležité brát zřetel.

Závěrem teoretické části se budeme zabývat samotným sprejeringem, bezpečnostní a preventivní politikou města Znojma vůči tomuto sociálně patologickému jevu, kdy v této činnosti města lze spatřit i důmyslný návod pro všechny aglomerace, které s touto problematikou bojují. Tímto není myšleno jen zaměření hlídek, ať již Městské policie Znojmo nebo Obvodního oddělení Policie ČR Znojmo, které se snaží za využití zejména kamerového systému zadržet pachatele přímo na místě při realizaci sprejerství. Zejména je to práce v oblasti výstavby freezón na legální sprejování, které výrazným způsobem napomohly, v poměru k ostatním městům, k sestupu nápadu trestné činnosti týkající se problematiky sprejeringu.

Praktická část je tvořena z osmi řízených rozhovorů, které mají jednoznačně potvrdit zadané předpoklady a to, že skutečně v současné době jsou nejžádanějšími, ale i nejfrekventovanějšími volnočasovými aktivitami mládeže zejména sport, hudba, tanec, počítače, komunikační technologie a také příroda a cestování.

I. Teoreticko metodologická část

1. Vymezení pojmu mládež, pubescent a adolescent

1.1. Periodizace vývoje

Před samotným započítím této práce je na začátek vhodné vysvětlit pojem mládež. Při vyhledávání definicí v literatuře se mnohdy tyto publikace omezují při popisu pojmu mládež, na mladé lidi ve věku od 14. do 20. let života. Začátek mládí je spojován s ukončením povinné školní docházky, kdy dále 18. rok života bývá spojován s obdobím plné samostatnosti. V daném věku dochází k ukončení středních odborných učilišť nebo středních škol maturitou. Tyto hranice jsou převzaty zejména z pracovního, občanského a správního práva.

Z pohledu vývojové psychologie se v tomto věkovém období prolínají dvě důležitá vývojová období, kterými jsou **období pubescence** (puberta) a **období adolescence**.

Pokud bychom měli vycházet z odborných zdrojů, které se zabývají problematikou vývojových etap, ve kterých dochází k zásadním změnám jak po stránce biologického, psychického, tak i sociálního rázu, nejčastěji vychází z významných a originálních periodizací a to zejména Erika Eriksona, Jeana Piageta nebo Sigmunda Freuda. Další vývojové periodizace, které se pro rozdělení lidského života využívají jsou například **lékařská** (první, druhý, dospívání ...), **sociální** (období bez zaměření, období nespecifické expanze....), nebo **školní** (rané dětství, dětství schopné školení...)

Zejména významná je teorie psychosociálního vývoje podle Erika Eriksona, který navrhl a popsal osm vývojových stádií, z nichž je každé charakterizováno nějakým typem konfliktu. Přechody z fáze do fáze jsou často provázány krizí, kdy vyřešením krize a konfliktu přináší pro ego člověka růst, novou sílu a mohutnost.

Pokud však konflikt není vyřešen, jedinec opouští stádium s pocitem méněcennosti a jeho další vývoj může stagnovat. V jeho teorii je zřejmé, že jedno vývojové stádium „stojí“ na druhém, navazují na sebe nejen chronologicky, ale i hierarchicky. (Kohoutek, 2003)

Jednotlivá dělení podle Erika Eriksona

- 1. Období orálně senzomotorické** - základní důvěra proti základní nedůvěře
- 2. Období svalově anální** - autonomie proti studu a pochybám
- 3. Období lokomotoricky genitální** - iniciativa proti vině
- 4. Období latence** - snaživost proti méněcennosti
- 5. Puberta a adolescence** - identita proti konfuzi rolí
- 6. Mladší dospělost** - intimita proti izolaci
- 7. Dospělost** - generativa proti stagnaci
- 8. Zralý věk** - integrita já proti zoufalství

1.2. Rozdělení vývoje člověka

Mezi nejčastěji používané rozdělení vývoje člověka využíváme obvykle následující rozdělení.

1. Prenatální období
2. Novorozenecké období
3. Kojenec
4. Batole
5. Předškolní věk
6. Prepuberta - nebo mladší školní věk
7. Puberta - nebo střední školní věk
8. Adolescence – nebo starší školní věk
9. Dospělost (mladší, střední, pozdní)
10. Stárnutí a stáří.

Z tohoto dělení je patrné, že pokud bychom měli charakterizovat pojmy mládí a mládež, tak je nutné zaměřeni zejména k obdobím puberty a adolescence.

Gillernová, Buriánek (2006) v rámci své publikace při vysvětlení následujících pojmů opírají o výklad českého psychologa J. Langmeiera.

Období pubescence (puberta) – trvá přibližně do patnácti let. Jde o vývojové období plné biologických, psychických i sociálních změn.

Období adolescence – končí zhruba mezi dvacátým až dvaadvacátým rokem. Je charakteristické postupným osamostatňováním od původní rodiny, prohloubeným vztahem k vrstevníkům, rozvojem sexuality. Významná je volba povolání a profesní příprava.

Pokud bychom se vrátili k jednotlivým fázím dle Erika H. Eriksona, tak ten charakterizoval 5. vývojové stádium, tedy fázi **puberty a adolescence** takto:

Zatímco stádium předchozí (období latence) je z vývojového hlediska poměrně klidným, v této fázi je vývoj velice bouřlivý – a to jak fyzický, tak i psychický a sociální, což klade zvýšené nároky na psychické zpracování. Erikson píše, že „v žádném jiném stádiu životního cyklu nejsou si tak těsně blízké příslib objevení sebe samého a hrozba ztráty sebe samého“. Mají se sjednotit předchozí představy o sobě samém – člověk stojí na prahu životní dráhy, sumarizuje předchozí i hledí do budoucnosti, spojuje plány s konkrétnějšími cíli. Často probíhají i silné krize identity – různé rozlady, deprese, obavy. Všimněme si, jak velkou roli hraje na počátku adolescence potřeba fixace se vzory. (Kohoutek 2003)

1.3. Puberta

Období puberty trvá asi od 11 do 15 let a končí pohlavní dospělostí. Pro počátek puberty je charakteristické **pubertální zrychlení (akcelerace) růstu**.

Puberta je právem považována za nejbouřlivější životní etapu člověka, což i potvrzuje většina pedagogů, neboť je ke konci druhého stupně patrné pohoršení kázně žáků. Toto období se projevuje zejména rostoucím individualismem, introverzí a duševní rozháraností. (Kohoutek, 2003)

- Rozlišujeme tři různé vývojové typy a to:
1. typ akcelerovaný (zrychlený vývoj)
  2. typ průměrný (středně rychlý vývoj)
  3. typ retardovaný (zpomalený vývoj)

1.3.1. Tělesné změny

V období puberty dvanáctiletý chlapec měří okolo 151 cm, stejně stará dívka již téměř 154 cm. Hmotnost těla stejně starých chlapců je okolo 42 kg, u dívek téměř 45 kg, což je třeba vysvětlit větší akcelerací puberty u dívek. I zde se však objevují výrazné rozdíly mezi stejně starými jedinci téhož pohlaví. (Kohoutek, 2003)

Na začátku dospívání dochází ke změně vlastního obrazu, kdy je to zejména vlivem somatických změn ve spojitosti s vývojem pohlavních znaků. Ti, kteří dříve fyzicky vyhrávají, jsou ve výhodě, neboť jak prostředí, tak tedy zejména jejich vrstevníci, jim vyjadřují větší respekt, což má výrazný vliv na posílení jejich sebevědomí.

Dochází k rychlému rozvoji pohlavních žláz, sekundárních pohlavních znaků, kdy v tomto období se navazují zejména první heterosexuální vztahy.

1.3.2. Myšlení

V období puberty není příliš optimální **stav pozornosti**, kdy dospívající mladí lidé mají zejména obtíže v koncentraci pozornosti. Dost často také dochází k potížím s učením, které jsou zapříčiněny ne zrovna optimálním stavem **paměti**. Tato labilita souvisí, zejména v počátcích období puberty, s **denním sněním**. Oproti tomu dochází k výraznému rozvoji **fantazie**.

Pokud bychom měli zmínit o myšlení samotném, tak toto se stává samostatnějším. Rozumové schopnosti dospívajících dosahují téměř rozumových schopností dospělých, kdy však dochází k absenci zkušeností dospělých.

S rozvojem myšlení vznikají také v pubertě také širší a hlubší **zájmy**.

1.3.3. Sebepojetí a sebehodnocení

V pubertě se část sebeobranu, tvořeného doposud často iracionálními mechanismy, přeměňuje v racionálnější **sebepojetí**. Dospívající je již schopen o sobě přemýšlet a dovede o sobě formulovat soudy, má stále diferencovanější pojem sebe. Přesto však v sebeobrazu a sebepojetí dospívajícího zůstává dosud mnoho iracionálních prvků. (Kohoutek, 2003)

Nápadná je zejména labilita, kolísavost sebecitu a sebehodnocení a s tím související emoční a adaptační poruchy. (Popelková, 1994)

Pro období puberty je také příznačný rozvoj **sebehodnocení**. Dospívající intenzivně začínají pociťovat svoje Já a odlišují je od Já cizího. Často se sebehodnocení navenek jeví jako zvýšené, ale ve skutečnosti je snadno narušitelé a kolísavé. Po neúspěchu obvykle výrazně poklesává. Často se za sebevědomým chováním skrývá pocit méněcennosti. (Kohoutek, 2003)

1.3.4. Sociální vývoj a profesní orientace

V období puberty se dítě stále více vymaňuje ze společenské závislosti na nejbližších příbuzných. Pubescent stále více usiluje o samostatnost, kdy na dospělé již započiná pohlížet ne zezdola, ale jako na sobě rovné. Ačkoliv ke konci puberty je zřejmé, že dochází k podceňování, kritizování a odsuzování dospělých, nesmíme se domnívat, že děti neuznávají autoritu. Naopak dítě tuto potřebu má. Touží po vzoru a po

přimknutí k silné osobnosti. Pubescent se totiž rád podřizuje tomu, koho obdivuje, tedy toho koho považuje za mocného, velkého, úctyhodného či krásného. (Kohoutek, 2003)

K nejvýznamnějším životním rozhodnutím člověka je **volba povolání**. Nesprávná volba povolání vede často k nespokojenosti, která se poté přenáší i do ostatních oblastí života člověka. Volí – li si mladý člověk povolání, činí tak svůj výrazný definitivní krok do světa dospělých.

Někdy se má za to, že by se dítě mělo již od malička zaměřit na povolání, o které projevilo zájem. Přílišná častá volba povolání však není žádoucí, neboť znamená jisté omezení zájmů dítěte. Čím je navíc dítě mladší, tak nesnadněji lze odhadnout, zda má skutečné předpoklady pro úspěch v určitém povolání. (Kohoutek, 2003).

Mladí lidé by si měli volit povolání až v té době, kdy jsou pro tuto volbu zralí. Tedy zejména s ohledem na své osobní možnosti, stupeň rozvoje osobnosti, který zaručuje alespoň minimální úspěch v odborném výcviku.

Nezralost je totiž jednou z příčin lability ve směru i intenzitě zájmu o určité povolání.

1.4. Adolescence

Adolescence v užším slova smyslu trvá v době mezi 15 až 20 rokem života. Růst výšky se výrazně zpomaluje a postupně se úplně zastaví, kdy toto nastává dříve u žen než u mužů. Dochází k vyvážení tělesných proporcí, které je doprovázeno harmonizací výrazových projevů adolescentů, mizí pohybová disharmonie.

Duševní vývoj se v adolescenci postupně harmonizuje a dochází k postupnému stabilizování osobnosti. Duševní i tělesná výkonnost se zlepšuje, kdy také dochází k otevřenějším vztahům vůči společenskému prostředí. Mladý člověk si vybírá a nastavuje osobní vzory a navazuje intimní osobní vztahy. Co se týče vzájemného soužití v rodině a ve školním prostředí, tak v tomto období není vždy zcela ještě optimální.

Pokračuje kritické osamostatňování od rodičovské autority, které pro mnoho rodičů bývá bolestné. Adolescent se stále víc zajímá o své vrstevníky. (Kohoutek, 2003)

1.4.1. Myšlení a rozvoj inteligence.

Rozvoj inteligence dosahuje vrcholu rozvoje již v pubertě, avšak teprve v adolescenci se vyrovnává, harmonizuje vztah mezi myšlením a efektivitou. Myšlení je stále kritické, ale již více samostatnější. Adolescent je objektivnější a věcněji hodnotí lidi a předměty kolem sebe. I zde však nedostatek životních zkušeností ovšem působí, že v jeho myšlení stále přetrvávají prvky radikalismu a nekompromisnosti. Mladí lidé v tomto období rádi diskutují o světonázorových otázkách. (Kohoutek, 2003)

Myšlení a vůle jsou v adolescenci postupně schopny kontrolovat projevy nálad, afektů a pudů. Adolescent je již schopen srovnávat poměrně věcně sebe a své výkony s jinými lidmi a také meze svých schopností.

1.4.2. Sebepojetí

Významnou roli v sebepožívání mladého člověka hraje jeho vnější tělesný vzhled a jeho celková atraktivita. Sebepojetí se totiž vytváří jednak na základě závěrů, které si lidé dělají o svých dispozicích pozorováním vlastního vzhledu a výrazu, ale jednak i na základě vlastních činností a učení, sociálním srovnáváním, vzájemnou interakcí se sociálním prostředím.

Aby však v dnešním složitém světě byl mladý člověk spokojen, musí mít pocit, že v tomto světě nezaniká, že se neztrácí ani sobě ani lidem. Nemůže šťastně působit, pokud nemá jistotu, že jeho existence má svůj smysl, svoji důležitost, je to tedy zejména hodnocení sebe.

Celá výchova by měla být zaměřena na to, aby mladý člověk měl normální, zdravé a přiměřené sebehodnocení, a to nejen v oblasti svého vzhledu, ale i v oblasti celé osobnosti. Platí to, že čím objektivněji člověk vidí a hodnotí sám sebe, tím lépe umí hodnotit i jiné lidi. Přiměřené sebehodnocení obvykle souvisí také s dobrou inteligencí a smyslem pro humor. Je důležitým předpokladem harmonické osobnosti.

Člověk se zdravým sebehodnocením, tedy zdravým „já“, se lépe přizpůsobuje ve společnosti, je oblíbenější a populárnější. (Kohoutek, 2003)

1.4.3. Sociální situace

Adolescence je spojena se vznikem nové sociální pozice, kterou je plnoletost. Tato bývá spojována nejen se zodpovědností, ale také zejména s vyžadováním respektu k plnoletosti. Na druhou stranu, ale také převažuje ještě i závislost na rodině i přes to, že mladí lidé v této době více zaměřují na budoucnost, první trvalejší vtahy a hledají svůj ideál partnera.

V období dospívání se rozšiřují nové skupiny vrstevníků, které můžeme dělit na opravdové přátele a party. Děti mají obvykle potřebu mít mnoho přátel, popularita v tomto směru je zdrojem uspokojení dítěte. U dospívajících počet přátel není považován za tak důležitý jako fakt, že přátelé musí být dobře voleni. Sám pojem „skutečného, dobrého přítele“ závisí také na kulturních vzorech jednotlivých sociálních prostředí. Kohoutek (2003, s. 75)

Mladý člověk je na konci období adolescence v optimálním případě již samostatně myslícím a zodpovědně jednajícím jedincem, který je zralý k založení vlastní rodiny, k osvojení si přípravy na určité povolání, kdy si zejména dotváří obraz sebe sama a pojetí sebevýchovy.

2. Nejčastější vlivy, které působí na utváření osobnosti mladého člověka

Kromě faktorů osobnostních, kterými myslíme zejména věk, rasu, pohlaví, tělesnou konstituci, vzhled, vyzrálost, inteligenci, povahové vlastnosti, zájmy a hodnoty, výrazně také ovlivňují utváření osobnosti mladého člověka faktory prostředí.

Tímto máme na mysli zejména příbuzenské a rodinné vztahy, školu a zájmová střediska, konzum a v neposlední řadě zejména volnočasové aktivity.

2.1. Rodina

Rodina je vnímána jako primární východisko pro utváření hodnotného a zejména kvalitního života dítěte. Je institucí, která zajišťuje základní potřeby dítěte. Většina rodin vychovává své potomky v rámci požadovaných norem a očekávání. Na druhou stranu jsou rodiny, které mají velký podíl viny na utváření rizikové mládeže. Nejčastějším vlivem je však ta skutečnost, že dojde k dysfunkci v rodině, kterou mohou být jak nezáměr o dítě, nebo výchovné problémy, tak i případné zdravotní, nebo drogové a alkoholové závislosti. V současné době má velký podíl na dysfunkci rodiny i ekonomická problematika spojená s nedostatkem peněz, nebo ztráta bydlení. (Zíta, 2003)

Nelze také přehlédnout současný fenomén, kterým jsou monoparentální rodiny tedy rodiny, kde je výchova a starost o děti pouze na jednom z rodičů, který zůstal sám u rodiny osamocen ať z důvodu rozchodu, rozvodu, odloučením nebo úmrtím partnera.

Snaha naší společnosti o zrovnoprávnění žen v pracovním procesu přinesla na jednu stranu vyrovnanost možností nejen v pracovním zařazení, ale také starosti a péče o domácnost. Na druhou stranu však také přispěla ke zvýšení rozvodovosti, kdy nám tedy přibývají rodiny, kde je v čele starosti a péče o rodinu samotná matka. Je pravdou,

že se v současné sociální politice stát snaží řešit tíživou situaci těchto rodin různými formami příspěvků a dalších jiných transferů. To však ne vždy postačuje a proto takovými rodičům nezbyvá nic jiného než vyšší pracovní nasazení, kdy takto ubývá volného času pro rodinu a její kontrolu. Dosti často nám z takovýchto rodin vznikají záškoláci, či jiní mladí delikventi.

Proto je také důležitá role státu, kdy zejména u problematických rodin by měly být zvýšené kontroly, abychom věděli, co se zde děje a zda je vše v pořádku. Tím samozřejmě není myšleno, že každý mladý člověk vycházející z monoparentální rodiny musí být rizikovým.

Naopak takovými jedinci mohou být i děti ze standardních rodin, nicméně je neúplnost rodiny z kriminologického hlediska uváděna jako vysoce rizikový faktor. Syndrom rizikového chování v dospělosti se nejvíce dotýká mladých lidí z jednorodičovských rodin vzniklých rozvodem manželství, kdy naopak nejmenší riziko přináší monoparentální rodina, která vznikla ovdověním. V dané problematice nám tedy vzniká otázka, zda dokáže být monoparentální rodina vhodným socializačním činitelem. Je jednoznačné, že monopoly, které nám atomizací nebo rozpadem jednotlivých rodinných vztahů vznikly, jsou pro vratkými základy pro zdravý a žádoucí vývoj našich dětí. Úkolem sociální politiky je tedy také starost o snižování moderních rizik, které nám monoparentální rodiny mohou přinést. (Zíta, 2003)

2.2. Školy a zájmová střediska

Druhým významným vlivem působícím na rozvoj mládeže jsou školy, výchovně vzdělávací střediska, nebo popřípadě zaměstnavatel. V dnešní době je zřejmý nárůst zaměření a specializací jednotlivých školních, ale i mimoškolních zařízení. Mladí lidé mají větší množství výběru škol, kdy mohou plně uspokojovat své potřeby v mnohdy nadstandardně vybavených učebnách a laboratořích.

V rámci dodržování učebního rámce je prakticky na každém z pedagogů, jakou formou a metodami výuky bude se žáky spolupracovat. Zejména v dnešní době je zřejmé, že postoj mezi žáky a učiteli je rozporuplný. Na jednu stranu učitel má sice

možnost vybírat si vlastní postup formy výuky, ale stále dnes více převažuje to, že většina pedagogů preferuje memorování pouček, frází a definicí, před utvářením projektů a řešením problematických úloh. Zejména při těchto stylech výuky žáci cítí málo prostoru pro prezentaci svých názorů. Problematika edukačního prostředí však neleží pouze na bedrech kantorů a pedagogů. Tito stěží mohou ovlivňovat svým postojem a přístupem negativní hodnoty, které si s sebou žáci přinášejí ať již z výchovy rodinné nebo z předchozího školního zařízení. Školy trápí finanční otázky, kdy dotacemi získanými na počet žáků si nemohou dovolit ztratit ani jednoho žáka, byť se jedná o žáka, který svým přístupem značně demoralizuje školní prostředí.

2.3. Volnočasové aktivity

Třetí oblastí je volný čas a volnočasové aktivity. Pokud bychom promítnuli běžný pracovní nebo studijní den průměrného mladého člověka, tak zjistíme, že volný čas z časového hlediska působí na mladého jedince nejméně. Na druhou stranu i za takto krátké období mohou volnočasové aktivity na daného jedince působit negativně až doslova v sociálně patologickém smyslu. Právě v rámci volnočasových aktivit se nejčastěji setkávají mladí lidé se subjekty, nebo jedinci, kteří mají na utváření negativních hodnot velký vliv. Volný čas má v životě mládeže důležitou hodnotu. Má funkci nejen socializační, ale převážně odpočinkovou a kompenzační. Touto problematikou se dále budeme podrobněji zabývat v následující části.

2.4. Party

V rámci volnočasových aktivit je jedním z vysoce rizikových faktorů parta. Jedná se o vrstevnickou skupinu, která slouží mladým lidem jako opora. Utváření part je běžným jevem, neboť u mladých lidí dochází v rámci přechodové fáze k utváření skupinové identity, ze které se později utváří identita individuální. Zejména mezi dnešní mládeží je zřejmé utváření generačních norem, standardů, jejichž dodržování mladí lidé vyžadují. Jedinými autoritami v období dospívání se stávají vrstevníci, ačkoliv se jedná o autoritu neformální.

Existují různé typy part a to ať v místě trvalého bydliště, zábavní, v táborech nebo v jiných dalších mimoškolních institucích.

Mezi nejdůležitější potřebu se dostává přátelství a také se zvyšuje potřeba lásky. Z počátku, kolem čtrnácti let, jsou party nejprve složeny z příslušníků stejného pohlaví, kdy postupně se jejich struktura mění, zejména rozvojem heterosexuálního chování. (Kohoutek, 2003)

Zejména v této době je však nutné opět připomenout úlohu rodiny, kdy zde musí mladý člověk cítit podporu a sounáležitost, neboť v případě jejich absence si tyto potřeby bude mladý člověk hledat v komunitě, která mu je nabídne. Pozitivní emoce, které člen party zažívá uvnitř skupiny, vyvažují negativní postoj ke světu dospělých, ale také vztek a nejistotu, která vychází z reálného uspořádání společnosti. Prostřednictvím sounáležitosti ke skupině se stejným viděním světa mladý člověk utvrzuje ve správnosti svých názorů, kdy poté přirozeně brojí proti autoritě, která omezuje a neakceptuje jím vytvořený hodnotový žebříček. Projevy, kterými svoji vzpouru manifestuje, mohou mít nepřeberné množství, kdy je však důležité sledovat na jaké míře nebezpečnosti jsou realizovány.

Způsoby sebevyjádření dnešních mladých lidí můžeme řadit od těch nejmírnějších, kterými mohou být verbální a nonverbální projevy, užívání společensky tolerovaných drog až po ty tvrdší, kterými může být kupříkladu agresivní chování. To, jakým způsobem se dnešní mládež prezentuje navenek a jakým způsobem se vyrovnává se svým dospíváním, záleží ve velké míře na rodině, ze které pochází. (Vanžurová, 2003)

2.5. Konzum

Dnešní mladí lidé jsou výrazně směřováni ke konzumu. U mnoha mladých již nejsou těmi pravými hodnotami stáří a nabyté vědomosti, ale množství nahromaděného majetku. Jsou zřejmé společenské změny, kdy se rodiče snaží dosáhnout vyšší společenské prestiže na úkor svého volného času, který by měli trávit s dětmi. Neblahé je předávání tohoto chování, kdy rodiče svým přístupem ukazují, že je pro ně tento

životní styl jednodušší. Raději dávají dětem honosné dárky, než aby se jim věnovali své pohlázení, aby věnovali chvíli na popovídání a svěřeni se s prvními láskami.

Zdrojem spotřebitelského způsobu života, který zasáhl Evropu po druhé světové válce, je zejména rozvoj techniky, který umožnil masovou výrobu pro masovou spotřebu. Život dostal jiné hodnotové a postojevé tendence, kdy lidé započali soudit, že pracovat je třeba tak, aby člověk co nejdříve, už v mládí, mohl užívat ovoce svého úsilí a není nutné se příliš starat o budoucnost, protože je nejistá a starý člověk už nemůže vychutnat všechny požitky, které trh života nabízí. (Dolejší, 2001).

Tato situace vede jednoznačně k oslabení postavení rodiny a jejich funkcí. Rodí se málo dětí, což je dáno zejména přímou úměrou, kdy čím méně dětí v rodině, tím větší životní úroveň.

Je sice pravdou, že podle tvrzení médií je v České republice zřejmý nárůst porodnosti dětí, kdy však ze sociologického hlediska je zřejmé, že se jedná o periodický vlnový jev, který je dán tím, že v současné době rodí silně 74,75 a 76 ročníky. (Vanžurová, 2003)

3. Volný čas

3.1. Volný čas a aktivity

Volný čas a aktivity v tomto čase provozované jsou úzce spjaty s životním stylem a názory současné mládeže. Proto je také nutné se zaměřit na podrobnější popis této problematiky.

Volný čas můžeme označit jako dobu, kdy si člověk své činnosti svobodně vybírá na základě svého rozhodnutí, tyto dělá dobrovolně, s radostí. Poté mu tato činnost přináší příjemné zážitky, pocit uspokojení a uvolnění.

Pod pojem volný čas se bývá běžně zahrnován zejména odpočinek, zábava, rekreace, zájmové a dobrovolné činnosti.

Volný čas dětí a mládeže je zapotřebí citlivě pedagogicky ovlivňovat. Děti totiž nemají dostatek zkušeností, jak mohou smysluplně trávit svůj volný čas, neorientují se ve všech oblastech zájmových činností, a proto potřebují vedení (Pávková, 1999).

Podmínkou účinnosti je, aby vedení bylo nenásilné, nabízené činnosti zajímavé, přitažlivé a účast na nich dobrovolná.

Děti a mladí lidé účastí na volnočasových aktivitách získávají a osvojují si nové sociální zkušenosti. Dospělí, kteří těmito činnostmi působí a jsou za ni odpovědní, jim v tom pomáhají. Rozvíjejí jejich výchovu ve volném čase, prostřednictvím volného času a k volnému času, a touto svou výchovnou a lidskou zkušeností se sami obohacují. Děti, mládež a dospělí si navzájem poskytují nejen nové poznatky o příslušné oblasti, ale také o sobě a svých lidských kvalitách a v průběhu společné činnosti se vzájemně doplňují (Hofbauer, 2004).

3.2. Volný čas a prevence

Volný čas bývá dosti často spojován právě s volnočasovými aktivitami, kdy však bývá opomíjena i jeho významná funkce, kterou je prevence. Téměř každý výchovný program nebo koncepce volnočasového zařízení klade důraz na prevenci nežádoucích společenských jevů. Volný čas se jeví jako jedna z klíčových možností efektivního předcházení sociopatologickému chování (Čech, 2006).

Výrazem prevence máme na mysli preventivní aktivity zaměřené na předcházení společenských patologií.

3.2.1. Primární prevence

Nejvýznamnějším prostředkem primární sociální prevence je výchova dětí v rodinách, ve školách a školských zařízeních, různé organizace. Zahrnuje i preventivní programy zaměřené na návykové látky, šikanu atd., realizovaných ve školách, ve střediscích volného času aj. (Procházková, 2001).

Rodina má dávat dostatek podnětů ke kvalitnímu trávení volného času, pomoci nasměrovat dítě k výběru aktivit, dokud si samo nevyhraní určitý zájem, který efektivně zaplní jeho volný čas a přetrvávat až do dospělosti. V opačném případě, kdy rodina nedokáže u dítěte vypěstovat pozitivní vztah k volnému času a není mu nápomocná v orientaci podnětů a možností vyplývajících z trávení volného času, může dítě hledat ve volném čase nesprávné podněty (např. experimentování s návykovými látkami, nesmyslné trávení volného času, kolektivní závadové party), které mohou být pro jeho další život ohrožující. V takovém případě má význam volný čas v prevenci sekundární, v krajním případě terciární. Sami rodiče by měli být pozitivním vzorem v trávení volného času. Často se totiž stává, že se dítě ztotožňuje v přirozeném výchovném procesu se zájmy rodičů a ty tak mohou získat v životě dítěte hluboký základ (Čech, 2006).

V oblasti volného času se angažuje mnoho subjektů, kdy máme na mysli zejména školy a školní kroužky, základní umělecké školy, pedagogicko psychologické poradny,

domy dětí a mládeže, sportovní kluby, turistické kluby či nestátní neziskové organizace, církevní organizace atd. Tito všichni se snaží nabídnout dětem a mládeži různé způsoby aktivního trávení volného času, každý dle svého zaměření a svých možností.

3.2.2. Sekundární prevence

Sekundární prevence se již speciálně zaměřuje na ohrožené skupiny obyvatelstva a na jedince, kteří mají různé sociálně patologické zkušenosti, kde však ještě nepropukla závislost k recidivě. Hlavní úlohou sekundární prevence je zejména zabránit negativnímu společenskému vývoji jedince.

V souvislosti s touto problematikou je nutné se zmínit o streetworkingu, neboli terénních sociálních pracovnících. Jedná se o formu práce s mládeží, která přesahuje práci volnočasového pedagoga do sociální pedagogiky, respektive sociální práce.

Pedagogický pracovník neboli terénní pracovník vyhledává ohrožené mladé lidi v jejich přirozeném prostředí, navazuje s nimi kontakt, snaží se jim nabízet pozitivní možnosti využití volného času, pomáhá jim při prosazování jejich zálib a potřeb, radí jim v krizových situacích a zprostředkovává kontakt s odbornými pracovišti (poradny, léčebny).

Na práci streetworkera jsou kladeny zvláštní nároky po stránce osobnostní, empatie, volních a seberegulačních vlastností. Předpokládá se, že se přizpůsobí subkultuře klientů, se kterými pracuje. Zcela klíčová je důvěra mezi klientem a terénním pracovníkem.

3.2.3. Terciální prevence

Terciální prevence je určena jedincům, kteří již propadli patologickému chování (kriminalita, drogová závislost apod.) a má zabránit jejich další recidivě. V souvislosti s terciální prevencí hovoříme též o resocializaci, tzn. Pomoci nasměrovat závislého či problémového jedince (po léčení, výkonu trestu apod.) k novým životním hodnotám

(rodina, práce, aktivně – pozitivní využití volného času a podobně) a životu bez patologie a závislosti. Tento stupeň prevence se zaměřuje na sociální prostředí, příčiny a podmínky vzniku závadového jednání a jeho recidivy (Čech, 2006).

Není třeba pochybovat o tom, že kvalitní a vyvážené podněty ve volném čase v několika ohledech určují kvalitu života každého člověka, zásadním způsobem se spolupodílejí na rozvoji osobnosti jedince. Optimálním stavem je povinnosti a volný čas uvést do rovnováhy, protože kvalitně strávený volný čas je protipólem kvalitního pracovního nasazení (ve škole i zaměstnání), podílí se na vytváření hodnotového systému dětí i dospělých, podporuje seberealizaci a mnohostranný rozvoj osobnosti jedince (schopnosti, dovednosti, nadání, vůle, seberegulačních vlastností aj.), dále vytváří a ovlivňuje sociální vztahy, sociální interakci a komunikaci. Mnohé aktivity podporují zdraví, tělesný vývoj a zdravý životní styl. Můžeme tedy říct, že kvalitně, smysluplně trávený volný čas (především u dětí a mládeže) působí efektivně jako prevence sociálně patologických jevů (Čech, 2006).

4. Nejčastější volnočasové aktivity naší mládeže

Zdravý zájem o volnočasové aktivity je důležitý pro dobré přizpůsobení i duševní zdraví mládeže. Volnočasové aktivity a s nimi spojená zábava umožňují uvolnit energii utlumovanou řadou omezení vyplývajících ze školní či pracovní činnosti a umožňuje se projevit konstruktivním a tvůrčím způsobem.

Změny, které ve společnosti nastaly v posledních desetiletích, vedly ke změnám v oblasti zábav mládeže. Tato má větší množství volného času než dříve, větší množství zábavních institucí – kina, taneční sály, kluby. Také má dnešní mládež více finančních prostředků na zábavu a je také díky dopravním prostředkům, pohyblivější při cestě za zábavou. (Kohoutek, 2003)

Je samozřejmé, že ve volnočasových aktivitách jsou velké individuální rozdíly v zájmech. U naší mládeže však stále zůstává dominantní sport, který je dále následován cestováním, denním sněním, tancem a zájmem o literaturu. (Kohoutek, 2003)

V následujících kapitolách budou rozebrány zejména nejčastější volnočasové aktivity znojemské mládeže, se kterou byl v průběhu zjišťování a sběru dat navazován kontakt jak na sportovištích, sídlištích i místech, kde tráví tato mládež svůj volný čas.

Dalším významným rizikovým druhem zábavy znojemských mladých lidí je zejména sprejerství. S tímto novodobým českým fenoménem se střetávám při své pracovní náplni prakticky dnes a denně. Problematice graffity (sprejerství), se budeme v této práci zabývat v samostatné kapitole, kde bude také popsána preventivní činnost Městského úřadu Znojmo v řešení této problematiky. Tím je myšlena zejména výstavba sprejerinkových freezón, skateparků a skatepoolu, které pomáhají zmírnit počet trestné činnosti na území města Znojma.

4.1. Sport

Jednou ze základních potřeb každého člověka je uspokojení potřeby pohybu. Proto je sport tak vyhledávanou aktivitou, kdy navíc k této potřebě můžeme přiřadit zejména i potřebu hry. Tuto můžeme spatřovat jako integrující jev ve všech lidských kulturách.

Sport uspokojuje také potřebu sebeoceny, sebeuplatnění. Sportovní výkony jsou oceňovány širokou veřejností. Není tedy divu, že mladý člověk cítí, jak jeho význam roste, dosáhne – li sportovních úspěchů. To vše platí o aktivních sportovcích.

Jinak je tomu u pasivních „sportovců“, kteří se těší ze sportu pouze jako napínavého divadla, které uspokojuje jejich vzrušení. Pro pasivního sportovce je sport kompenzací, sublimací anebo únikem ze skutečnosti. (Kohoutek, 2003)

Mezi znojenskou mládeží jsou oblíbené zejména adrenalinové sporty, jako jsou zejména in line bruslení, skateboarding, nebo snowboarding, za kterým dojíždí do nedalekých rakouských Alp.

Většina mladých lidí nepřeceňuje svoje síly, ale jen ta myšlenka, že patříte do skupiny „adrenalinových nadšenců“, jak se často tito rideři - jezdci nazývají, již nádech rizika skýtá. Kdo se pustí do těchto aktivit, tak po čase zjistí, že se čím dál častěji přibližujete k heslu všech riderů, kterým je „kdo nepadá, jezdí pod rámec svých možností“. Pokud je sport, byť má přívlastek adrenalinový, spojen s dohledem rodičů, nebo instruktorů a patřičnými bezpečnostními prvky, jako jsou potřebné chrániče, jedná se o aktivitu, proti které by nemělo být námitek.

Opak je však pravdou. Prakticky každou zimu jsou ze všech horských středisek slyšet stížnosti ochranářů, že spousta snowboardistů jezdí mimo vyznačené trasy, kde tak působí škody na lesním porostu. Také i zde dochází v rámci střetu se stromy nebo skalami k nejčastějším smrtelným zraněním.

4.1.1. Adrenalinové sporty

Dnešní mládež žije v době, která má přívlastek moderní, ale která je také dále charakteristická rychlostí, množstvím informací a novými technologiemi. Dané dobové vlastnosti také přispívají k tomu, že dnešní mládež touží po silných zážitcích, plných překvapení, dobrodružství, napětí a někdy i nebezpečí, což lze vše shrnout pod pojem „*adrenalinové sporty*.“ Jedná se o sportovní aktivitu, která přesně splňuje požadavky dnešní mládeže. Touhou velkého procenta mladých lidí je poznání opravdového adrenalinu, což může přinést pouze zběsilá jízda z kopce na horském kole, volná jízda při freeridingu na snowboardu, nebo si rádi zvyšují svoji tepovou frekvenci jízdou na in-line bruslích nebo skateboardu.

Již podle anglických názvů je zřejmé, že se dané sporty vyvíjely za hranicemi naší republiky, kdy většina adrenalinových sportů vznikla, kdy se nejedná o žádný jiný stát než Spojené státy americké. Studium materiálů týkajících se vzniku některých odvětví adrenalinových sportů je zřejmé, že většinu těchto odvětví vymysleli právě studenti, kteří se snažili do svých aktivit prosadit pojmy, jakou jsou svoboda a volnost a současně velmi používaný pojem být cool. Nerozšířenějším a nejoblíbenějším adrenalinovým sportem je mezi naší mládeží snowboarding.

4.1.2. Snowboarding

V jedné z prvních možných knižních publikací, která v České republice vyšla pod názvem Snowboarding, jejímž autorem je Jon Lurie a která se věnuje tomuto sportovnímu odvětví se čtenář dozví, že tento sport vznikl v sedmdesátých letech minulého století, kdy za duchovního otce lze považovat Jeka Burtona, který uskutečňoval své první jízdy na svém vlastnoručně postaveném snowboardu na zasněžených pláních hory Stratton Mountain ve Vermontu. Pokud v komunitě mladých lidí vyslovíte toto jméno, zajisté vám sdělí, že je to žijící legenda tohoto sportu, která navíc stále propaguje snowboardingové hnutí tím, že stále vyrábí nejen jedny z nejlepších snowboardových setů, ale i oblečením, které splňuje i ta nejobtížnější kritéria profí snowboardistů. Mezi další kultovní hvězdy tohoto sportu lze řadit Toma

Simse, Craig Kelly, Michale Taggert, ale i naše jezdce, mezi kterými stále dominuje Martin Černík.

Snowboarding se vyvinul ze surfingu, kdy se většina surfařů, ve bezmezné snaze o nekonečné léto snažila tímto sportem překlenout dlouhou zimu. Začátky byly pomalé, kdy první pokusy skutečně připomínali surfaře na sněhu. Od sportovních odvětví, která se nazývala surfing, snowskating vyšel až počátkem sedmdesátých let skutečný snowboarding. I ten má své další dělení, kdy závisí, na jakém snowboardu jezdíte.

Také oblečení boarderů je svým způsobem uniformované a předpisové. Tím nemyslím barvy, nebo tvary, ale oblečení musí být dostatečně volné, ale na druhou stranu vás musí chránit před mokrem a zimou. V dané problematice vám však odborně, ochotně a rádi pomohou v jakékoliv specializované prodejně, kdy například v Brně je na problematiku snowboardingu a skateboardingu výborně vybavena prodejna Hanza sport.

I v České republice byl na přelomu 90. let velký boom snowboardingu na českých svazích. Bylo však také zřejmé, že tento sport ani u nás nebude mít snadný průchod, což bylo zejména u prvních snowboardistů patrné.

Tito často nebyly vlekaři nebo horskou službou vpuštěni na sjezdovku, kdy potom nezbylo nic jiného jak jezdit na odlehlých místech. Na druhou stranu právě prvosjezdzy, nebo freeriding, tedy ježdění mimo sjezdovky je pro snowboardisty kultem.

Dalším negativem je ta skutečnost, že velká většina mladých riderů si spojuje tuto aktivitu s konzumací marihuany. Ano i tato bohužel ke snowboardingu patří. Rideři sice po konzumaci drogy mají více uvolněný pocit, kdy se také tolik nebojí při případném těžkém skoku, ale je třeba zdůraznit, že poté také dosti často dochází právě k nezvládnutí skoku, pádu a možnému zranění. Považte, že kupříkladu při točení tzv. 720 - tky, to je úhel o který se rider v rampě otočí po odrazu, provádí ve výšce 6 – 12 metrů nad zemí a to ve značné rychlosti.

4.2. Hudba a tanec

Jedním z dominantních zájmů všech mladých lidí je hudba a tanec. Právě v mnoha hudebních stylech je zřejmá snaha autorů vzbudit u svých posluchačů, tedy zejména mladých lidí, touhu po uznávání svých požadavků, zájmů, zálib a celkově nového životního stylu.

Jedním z nejkreativnějších a nejoblíbenějších hudebních a tanečních žánrů znojemské mládeže je hip hop a rap, kde nejsou kreativě textů kladeny meze. Do textů vkládají jejich autoři spoustu nápadů, ale i emocí, které dokáží promlouvat k masám mladých lidí. Na druhou stranu je také důležité si uvědomit, jaké následky může mít brutalita a násilí, které také mnohdy ústy raperů prochází v jednání mladých lidí. Ze zahraničí, ale i z naší scény je zřejmá rivalita mezi jednotlivými crew (skupiny raperů a jejich příznivců), která zejména v kolébce tohoto hudebního žánru ústí až po přestřelky mezi jednotlivými klany. Přímo ve Znojmě jsem také již v rámci své policejní praxe prověřoval podezření ze spáchání trestného činu Ublížení na zdraví, kdy podnětem celé šarvátky bylo pohanění rapové crew a jejího stylu hudby.

4.2.1. Hudební žánry hip hop a rap

Hip hop, R'n'B a rap vycházející z tradiční soulové a jazzové černošské hudby. Tyto hudební žánry jsou dále úzce propojeny i s tanečními odvětvími, které lze doplnit o breakdance, elektric booggy.

U hudebních žánrů, tak jako i u adrenalinových sportů vznikají skupiny stejně žánrově založených jedinců, kteří většinou svá umění mezi sebou poměří na různých soutěžích a setkáních, kterým se obecně říká Jamy. U hudebních a tanečních skupin se zažilo označení Crew, kdy i tyto Crew se snaží o poměrování svých uměleckých výkonů na veřejných Festech a Jamech.

Hip hopová kultura, tak jako i B boying, break dance a rap má své kořeny ve velkých amerických městech, kde se o její propagaci starali převážně mladí lidé. Jedná se o ukázkově postmoderní kulturu černošské a hispánské mládeže, která vznikla v 70. letech minulého století. Samotná tato kultura se skládá ze čtyř elementů a to graffiti,

breakdance, DJ – dýdžejigu a rapu, (kdy právě pro rap se mnohdy využívá právě výraz hip hop).

Rap začal jako improvizovaná pouliční poezie rytmicky recitovaná do koláže cizích nahrávek a to hudebních stylů Disko, Funk, Soul R'n'B, ale i Rocku. Jednotlivé mládežnické skupiny nazývané Crew se snažili mezi sebou o překonání, kdy k tomuto jim sloužilo bojiště, které bylo vyhotoveno z jednoho kartonu papíru. Vedle bojiště stál velký kazetový přehrávač, který ze sebe vyluzoval hlasité dunivé zvuky hip hopu. Z bojiště se tedy stával nástroj a prostředek, ale zejména místo, kde se mohl mladý člověk realizovat, kde mohl být vidět a slyšet. Existovalo pouze jediné pravidlo, které mělo být dodržováno a tím bylo vyjádřit svůj vlastní a osobitý styl. V průběhu vývoje hudebních a tanečních kreačí se naučili mladí lidé s rytmy a svým tělem zacházet tak, že pokud by někdo jejich figury neviděl, tak by jim neuvěřil. Z důvodu technické nenáročnosti, zábavnosti, provokativnosti, možné seberealizace a vzestupu etnických menšin se stává z těchto žánrů životní styl, který se poté rozšiřuje napříč celou Amerikou a dále se postupně dostává i do celého světa. Stále však převažuje a zůstává dominantním zejména v oblasti Spojených států amerických.

Rap je uměním a to velice kreativním. Samozřejmě se skládá z mnoha subkultur, kdy však při všech je nutné, aby řečník, raper měl bohatou slovní zásobu, cit pro rytmus a verš. Jedno z odvětví rapu tzv. freestyle rap je řečí, která je utvářena v daném momentě bez přípravy, což vyžaduje značný talent. Freestyle rap poté bývá předmětem freestyle battles, kde mezi sebou rapeři bojují právě pomocí freestyle, kde popisují svoje pocity a to, co se kolem nich děje. O battlingu pojednává i jeden z prvních filmů z tohoto prostředí, kterým je 8. mile s Eminemem v hlavní roli.

4.2.2. Nebezpečí hip hopu jako hudebního žánru

Nebezpečí u tohoto stylu lze spatřovat zejména u násilně udržované cenzury, která se snaží o produkci násilného, sexuálního, egoismem a drogami nabytého tzv. gangsta rapu. Tento se snaží zejména o udržení tradice vůči původní, proamerické, historii a sociálnímu a politickému uvědomění a jakýsi odstup od materialismu, šovinismu a rasismu. Je zde stále pamatováno na to, že afroamerická komunita bydlela

ve Spojených státech v ghettech, kde převládal zákaz psané formy kritiky soudobé vlády. To bylo základním hybatelem pro rap, jako hudební žánr.

Ani v českých končinách nejsme výjimkou. Násilí jako typický znak si pro své texty zvolil zejména Marpo, který na svém CD nosiči Marpokalypsa v písni „Šest metrů hluboko“ pohřbívá svoji zastřelenou přítelkyni. Střelba a střelné zbraně jsou vůbec nejtypičtější slovo nebo nástrojem rapera.

Pokud si poslechnete jakýkoliv CD nosič s tímto hudebním žánrem, tak se zvuky nabíjení pistole, cinknutí vystřeleného nápoje i střelbou samotnou střetnete prakticky v každé skladbě.

Jak jsem sám již naznačil v úvodu této kapitoly, tak jsem se setkal s případem, že dvojice mladíků byla napadena svými vrstevníky jen z tohoto důvodu, že poslouchali jiný hudební žánr, než čtveřice agresorů. Běžně se setkávám se potyčkami a rvačkami mladých lidí, které končí i nějakým tím poraněním.

Popsaný případ, ale zaráží nejen svou brutalitou, ale zejména tím, jak k němu vůbec došlo. Dvojice mladých mužů ve věku 17 a 18 let byla napadena jen proto, že měli dlouhé vlasy a poslouchali metal, kdy si při průchodu kolem čtveřice posluchačů rapu dovolili říci, že ta hudba je hrozná. V tu chvíli byli čtveřicí hip hoperů strženi na zem, kdy bylo do nich kopáno a bušeno pěstmi s tím, že jeden z mladíků byl převezen ve vážném stavu s poraněním hlavy do nemocnice. Při výslechu jednoho z útočníků jsem se dozvěděl, že skutečně jen ta urážka hudebního stylu mu stačila k tomu, aby dokázal někomu takto ublížit.

4.3. Počítač, internet, mobil jako hlavní náplň volného času

Při ohlédnutí na vývoj poslední generace je zřejmé, že se urychluje proměna charakteru trávení volného času. Akcelerace těchto proměn je úzce spojena s technologickým vývojem a nástupem nových médií.

Pro současnou starší generaci byla hlavním médiem neinteraktivní televize, která dokázala svojí zejména reklamní činností ovlivnit volný čas a životní styl. Pro

současnou mládež jsou novými zdroji informačních a komunikačních technologií – osobní počítač, internet a mobily.

4.3.1 Počítač

Na počátku devadesátých let minulého století se objevil hlavní zdroj nově se formující společnosti – počítač. Zatímco v minulosti trvalo i několik generací než inovace prostoupila celou společností a stala se součástí jejího života, tak v případě osobního počítače, který se stal výraznou sofistikovanou inovací, proběhlo v rozmezí věku jedné generace. Dnes mládež a děti využívá počítač ve stejné frekvenci, jako sleduje televizi, kdy se již dostáváme do stádia, že se počítač stává nejfrekventovanější volnočasovou aktivitou.

Již v roce 2000 česká populace trávila s médii třetinu svého bdělého stavu a dvě třetiny volného času. Tuto situaci nastolilo rozšíření spektra médií, kdy si česká společnost osvojuje novou technologii, kterou je internet. Prostřednictvím těchto dvou fenomenálních technologií vznikají nové pojmy, kterými jsou virtuální realita a také kyberprostor.

V roce 2005, kdy byl realizován výzkum v rámci grantu MPSV ČR pod názvem „Vliv komputelizace na edukační procesy a na osobnost člověka v informační společnosti“, kdy byl uskutečněn sběr dat pomocí techniky standardizovaného rozhovoru na výběrovém souboru 1818 respondentů a v rámci základních a středních škol technikou sběru dat dotazníkovým šetřením u 718 respondentů bylo zjištěno, že strávení volného času u počítače, stejně jako čas věnovaný počítačovým hrám, je nepřímě závislý na věku. V 15 letech dosahuje čas u počítače podle zkoumaných dat k šesti hodinám týdně a ve skupině 51-62 let to jsou ještě dvě hodiny. Prostřednictvím těchto dvou fenomenálních technologií vznikají nové pojmy, kterými jsou virtuální realita a kyberprostor.

4.3.2. Virtuální realita a kyberprostor

Život dnešní mládež do značné míry probíhá v mediální a virtuální realitě. Zatímco doposud převažoval v životním poli přirozený svět a do něj postupně pronikala mediální a virtuální realita, tak se dnes děti již rodí do světa, který je právě zejména mediální a virtuální realitou tvořen. To znamená, že zejména jejich psychický a sociální vývoj a zrání probíhá v takto pozměněném světě. Je zřejmé, že již od narození dítěte se vedle rodiny stává významným socializačním institutem i svět médií.

4.3.3. Kyberšikana

O tom, co je to šikana, bylo napsáno hodně publikací, kdy tedy jejím rozborem by tu nebylo záhodné ztrácet čas. V souvislosti s výpočetní technikou a zejména mobilními telefony nelze však přehlédnout právě nově vznikající druh zábavy naší zejména školou povinné mládeže, kterým bezesporu kyberšikana je. Kyberšikana, nazývaná též kybernetická šikana, počítačová šikana či cyber bullying je druhem šikany, která právě zmíněné prostředky využívá. Řada projevů kyberšikany, tak jako šikana tradiční spadá již do rámce kriminality.

Samotná podstata kyberšikany je v tom, že si její aktéři zasílají často nejdříve jen obtěžující a falešné, později urážející nebo dokonce výhružné E maily nebo SMS zprávy. Dost často se však využívají jednotlivé komponenty mobilních telefonů a to zejména fotoaparáty a videokamery, které mají dnes zabudovány prakticky všechny druhy mobilních telefonů, kdy s vyšší cenou rostou pouze nároky na technické detaily. Pomocí těchto dochází k nahrávání různých scén, které bývají náhodně rozesílány, kdy účelem je samozřejmě co nejvíce ponížit oběť. Tato varianta však může být velice nebezpečná a to z tohoto důvodu, že tyto materiály může shlédnout mnoho lidí, kdy tímto se také mnohonásobně zvyšuje trauma oběti. Kyberšikana není jen doménou České republiky, kde je asi nejznámější případ nahrávky rvačky žáků základních škol v Ústí nad Labem, ale s tímto rozvíjejícím sociálně patologickým jevem bojují ve všech okolních zemích, kdy již není výjimkou cenzurování školních mailů a zákaz nošení mobilních telefonů do škol. V kterých zemích, například Jižní Korea je dokonce

ustanoven speciální policejní vyšetřovací tým, který je výlučně určen pro boj s kyberšikanou.

4.3.4. Kyberšikana a její následky

Výhodou pro pachatele jak u tradiční formy šikany, tak i u kyberšikany je bázlivost a strach oběti, která má málokdy tolik síly, aby se svému agresorovi postavila, nebo alespoň jen aby na tuto problematiku upozornila ať již někoho z řad dospělých, nebo někoho z rodičů, či kamarádů. Přitom se opravdu jedná o závažný jev, kdy oběti kyberšikany se po takovém ataku často dlouhodobě léčí s vážnými psychickými projevy nebo jsou známy i případy, že oběti neváhaly spáchat sebevraždu, kdy jednou z posledních známých a již značně medializovaných se stala v polském Gdaňsku, kde došlo v rámci kyberšikany k sexuálnímu obtěžování 14leté školačky partou spolužáků, kteří pohrozili své oběti, že dvacetiminutové video rozešlou po internetu, kdy tato dívka trauma neunesla a oběsila se.

Co vede žáky a dnešní mládež k takové agresi, která se nezastaví ani před světem dospělých, tím zejména myslím pedagogy, kteří sami se také dosti často stávají terčem kyberšikany. Tak jako u oblíbených adrenalinových sportů i zde hraje roli vzrušení při účasti na tomto druhu zábavy, kdy je zde také silná touha patřit do party silných, kteří alespoň tímto způsobem mohou ovládat svět.

4.3.5. Jak postupovat při zjištění, že se jedná o kyberšikanu

Rada na závěr. Pokud se někdo byť i náhodným způsobem stane obětí kyberšikany, tak je nejdůležitější zachovat chladnou hlavu a za své jednání se nestydět. Není dobré vzniklé situace řešit na vlastní pěst, kdy je vždy lepší poradit se s někým nestranným, což může být rodič, pedagog nebo někdo z okruhu blízkých přátel, kdy pro zajištění intimity je dobré také využít různých druhů tísňových linek, kde vyškolení pracovníci dokáží i po telefonu poradit, popřípadě odkázat na psychologické poradny, či policii, kdy je také zejména v případě oznámení věci zálohovat škodlivý soubor jako důkazní prostředek.

Pokud se kyberšikana týká školního prostředí, tak je záhodné informovat vedení školy, které by mělo podniknout své další kroky k nápravě.

V současné době se snaží Policie České republiky presentovat letáky, které se zabývají nejen kybešikanou, ale i další kriminalitou ve vztahu na děti a mládež, kdy je opravdu nutné preventivné působení v této problematice.

Velkým důvodem, je nejen to, že pachatelé díky počítačům jsou v anonymitě, kdy si mohou více a účelněji dovolovat útočit na nedospělé jedince. Více, co nás jako policisty trápí je ta skutečnost, že dosti mladých lidí odhaluje pomocí internetu svoji identitu a takto se lehčeji stávají oběťmi trestných činů.

5. Sprejering jako kultura nebo vandalství

5.1. Co je to sprejersství a jeho počátky

Sprejering je považován za antisociální poruchu chování, spojenou s vlastním sebezpojetím, kterou bezesporu sprejersství a graffiti jsou.

Z pohledu zasvěceného se dozvíme, že sprejersství neboli, tzv. graffiti mají svůj původ v Americe, kde je graffiti považováno za svobodné jednání jednotlivce, který má právo na jakékoliv vyjádření. Mohutný rozvoj zaznamenaly v 60 letech minulého století, kdy se začaly dostávat z okrajových částí měst do jejich center. Započaly být životním stylem s vlastní kulturou a slangem.

V naší republice došlo k nejprudšímu nárůstu v počátku 90 let., kdy se již začaly objevovat první pomalované domy, soupravy vagonů Českých drah a zejména pražského metra. Grafity zpočátku vznikaly rukou v ruce s ostatními volno časovými aktivitami mládeže, jako byl skateboarding, snowboarding, inline, či další adrenalinové sporty, ale byly také jedním ze základních projevů hudebních žánrů, jako jsou rap a hip hop. Později se započali mladí lidé kolem této, rádoby kultury, sdružovat do jednotlivých skupin, kterým se říká crew (krú). Jednotlivým členům se říká writers (vrajtrs), kdy jejich počty se v České republice odhadují již v tisících. Zpravidla se jedná o věkovou kategorii 15 - 25 let, přičemž existenční zázemí a dosažené vzdělání nehrají roli.

Hlavním znakem sprejerů je společná touha získat respekt, vyniknout nad druhé, odlišit se, prožít dobrodružství spojené s nebezpečím, napětím, moci projevit odvahu a potřebu zahnat nudu. Jednotlivé skupiny sprejerů mezi sebou soupeří, jsou dobře organizované, mají mobilní telefony, náradí, vytipovaná místa a dokonce vedou mezi sebou boje připomínající války gangů. Město vnímají jako prostor, kde mohou provést cokoliv a kdykoliv, a to zejména po setmění.

5.2. Hlavní znaky a smysl sprejeringu

Nejčastěji se setkáváme s tzv. tegy (anglicky - tags), které hyzdí naše okolí. Jakou má tedy takové umění smysl? Už jsme o tom pojednávali. O respektu. To, že některá jména, značky, tegy jsou na některých místech častěji, výš, větší, barevnější má svůj smysl. Proč některé graffity jsou na vlacích, vozidlech, domech atd.

To vše má ve sprejeringu vlastní důvod a hierarchii. Tím vším si můžete totiž získat respekt a to nejen před svými vrstevníky v crew, ale i mezi spolužáky a členy dalších seskupení.

Velikou roli hraje i adrenalin. Vybudovat respekt totiž jde i tím, kolikrát se vám podaří doslova na poslední chvíli prchnout před hlídkou městské policie nebo Policie ČR.

Podle psychologů je sprejerství atypickým projevem procesu dospívání, tj. hledání vlastního místa ve společnosti, popírání zavedeného způsobu chování a myšlení, zvýšené kritičnosti ke společnosti, snahy někam patřit, nacházet podporu a uznání mezi vrstevníky.

5.3. Jaká další negativa s sebou sprejerství přináší?

Pokud bych měl popsat prostředí, ze kterého sprejeři, nebo chcete – li writeři, pochází, tak se jedná spíše o lépe situované jedince, kteří mají dostatek finančních možností k tomu, aby si potřebný materiál, ne zrovna levný, pořídili.

Dnes pomocí internetových stránek můžete sehnat prakticky cokoliv, tudíž také sprejerský sortiment není výjimkou.

Na druhou stranu se však setkáváme i s drobnými krádežemi, které mají se sprejerstvím souvislost, protože naopak ne každý si může dovolit si zakoupit pět a více potřebných sprejů na své graffity. Sice bychom se pohybovali v přestupkové hranici, kdy by se jednalo o přešůpek proti majetku podle ustanovení § 50 odst. 1, písm. a) zák. č. 200/1990 Sb., kde může pachatelé však v současné době hrozit uložení pokuty až do výše 15.000,- Kč.

Rodiče takovýchto dětí bývají často dosti zaměstnaní, kdy buď často nemohou, mnohdy také ani nechtějí děti kontrolovat a to nejen v oblasti školní, ale zejména v oblasti volného času.

Zde pak dochází k tomu, že rodiče vykupují nezáměr o děti penězi, kdy poté je jen krůček k tomu, aby dítě sklouzlo tam, kam asi málo kdo chce. Dítě v sobě nosí přirozenou touhu po lásce, úctě, ale i určitému respektu. Když tohoto nemá dostatek v rodině, tak mu nezbyvá, než je hledat jinde. Zde přichází role skupin, part, i našich crew.

Většina part nemá nějaký program, který by závazně dodržovala. Často spoustu věcí dělají z pouhé nudy, nebo proto, že to někdo jen tak navrhl. Další party, tak jako naše crew, již mají vrstevníky stejně zaměřené. Zde již dochází k cílenému jednání, které má za úkol, v očích writerů získat zmíněný respekt. V očích veřejnosti poničit to, co se dá. Charakterizovat ať již temperament, nebo povahové vlastnosti takového jedince lze jen těžko. Opět mohu ze své praxe říci, že sprejery tvoří škála jedinců od těch velice tichých, zakřiknutých až po ty, co by mohly sebevědomí rozdávat.

Jedni chtějí prorazit samotu kolem sebe tím, že udělají něco, co ostatním vyrazí dech a ti druzí zase naopak dělají věci proto, že už nevědí, co by ještě mohli vymyslet nového. Něco však je všem společné. Graffity je kultura se vším všudy.

5.4. Graffity jako kultura

Ano skutečně je graffity kulturou se vším, co k ní patří. Je to odvětví se svým ošacením, které charakterizují kšiltovky, vytahané mikiny s kapucí přes hlavu, vytahané kalhoty a obuv značek Adidas nebo Vans. Tato uniformita může pohotovému učiteli, policistovi, či náhodnému chodci ledacos napovědět. Jazyk, hudba, smysl života, ale také nechvalná marihuana, to vše je také graffity.

Při své práci se setkávám s tím, že writeři, protože nosí u sebe skicák, do kterého si dělají črty nových tagů nebo graffity. K tomuto nejčastěji využívají právě vyučovací hodiny. Často v rámci osobních nebo bezpečnostních prohlídek takové sešity nacházíme. Na otázky, kdy si většinou takové přípravy sprejeři chystají, se nám

dostává odpověď, že ve škole při vyučovacích hodinách, doma již většinou pro svá díla využívají grafické programy na svém osobním počítači.

Naštěstí se setkáváme opravdu s velice bystrými učiteli, kteří byt' jen náznaky takových prací od žáků odebírají a při případných šetřeních plně spolupracují, kdy velice napomáhají při objasňování této trestné činnosti.

Oproti tomu však musím ostře kritizovat nedostatečnou preventivní aktivitu v této oblasti. Často jsem se setkal s tím, že mi chycený sprejer řekl, že přeci o nic nejde, to je jen přestupek. Nebo ještě mi není 15, tak jsem trestně neodpovědný. Z tohoto usuzuji, že by jak ze strany ať již městské policie, tak i Policie ČR, ale i z řad pedagogů mělo dojít k širší osvětě v daném problému.

5.5. Freezony

Obrovským krokem dopředu, kterým se může město Znojmo pyšnit v rámci eliminace sprejerství, jsou tzv. freezony, které jsou vytvářeny ve spolupráci s místními úřady a architekty. Nejedná se o nějaká zastrčená místa, ale naopak zdi kolem hřišť, silnic, parků, kudy prochází denně stovky lidí. Odezva mezi sprejery je veliká. Mohou svá díla prezentovat beze strachu veřejnosti, kdy mnoho writerům o toto právě jde.

Opět však narážíme na problematiku těch, kteří danou pomocnou ruku odmítají, kdy se právě jedná o ty, kteří poškozují jednoduchými, nic neříkajícími podpisy (tags) cizí majetek, včetně kulturních památek.

Město Znojmo reagovalo na samotný popud sprejerů tak, že skutečně v současné době na území města stojí celkem 1300 m² freezon. Po složitém vyjednávání se podařilo pro tyto aktivity vyčlenit jednu stěnu u dětského hřiště na ulici Holandská, která má 650 m² a dále dvě soukromé zdi a to na ulici Přímětická pod benzinkou a pod obchodním domem Penny market, kde se nachází celkem 750 m².

5.6. Sprejerství a české zákony

Velký přínos pro eliminaci tohoto jevu by mělo jednoznačné vymezení postihu za sprejerství. Z legislativního hlediska se již ledy pohnuly. Již v dané záležitosti nehraje roli škoda, ale způsob provedení. Dříve jednání sprejerů, která byla automaticky škatulkována do přestupků, jsou již dnes kvalifikována jako trestné činy. To je obrovský posunem. Zejména při uplatňování náhrady škody poškozených v trestním řízení. Pachatel takovéto trestné činnosti většinou v rámci řízení mediační a probační služby vyvázne jen s alternativním trestem, jako jsou obecně prospěšné práce, ale díky nim si snad dokáže uvědomit hodnotu věci, kterou svým jednáním poškodil. To je totiž podle mého názoru jediné možné řešení u současné problematiky mládeže.

Tato si musí uvědomit hodnotový systém, který nesmí svým jednáním narušovat. Pokud si člověk, writer, sprejer, řikejme mu jakkoliv, uvědomí hodnotu věcí, které nás obklopují, včetně váhy lidského života, pak je snad ničit nebude a bude se snažit respekt získat jiným rozumným způsobem. Třeba studiem nebo prací.

Pokud se měl držet litery zákona, v tomto případě trestního zákona číslo 140/1961Sb. ve znění pozdějších novel, tak podle ustanovení § 257b, který toto jednání kvalifikuje jako trestný čin Poškození cizí věci, je taxativně stanoveno, že kdo poškodí cizí věc tím, že jí postříká, pomaluje či popíše barvou nebo jinou látkou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem. Další odstavce v tomto paragrafu už jen zvyšují sankci podle výše vzniklé škody, kdy pokud škoda přesáhne částku 5.000.000,-Kč. Hrozí pachateli za takové jednání odnětí svobody od dvou do osmi let.

II. Analytická (aplikační) část

6. Empirická část

6.1. Cíl empirické části

Cílem bakalářské práce je potvrdit a analyzovat tu skutečnost, že nejčastějšími volnočasovými aktivitami zkoumané mládeže jsou předkládané volnočasové aktivity, kterými jsou zejména sport, hudba, tanec a výpočetní technika, ale také sprejství.

Pomocí rozhovorů se zástupci jednotlivých věkových období a to jak pubescentů, tak i adolescentů, které byly uskutečněny v období od měsíce srpna do měsíce října 2008 v lokalitách, kde se schází závadová znojemská mládež, byly zjištěny skutečnosti, které vedly zejména ke zmapování, jak tito mladí lidé, kteří většinou mají již nějaké zkušenosti z protiprávních jednání, tráví volný čas a kterými volnočasovými aktivitami, tento čas zaplňují. Dále byly otázky zaměřeny na to, kolik času tráví svými koníčky a na to, jaké negativní skutečnosti spatřují u své volnočasové aktivity.

Pro výzkumné šetření této práce byly stanoveny následující předpoklady, které byly v rámci provedeného sběru dat ověřovány.

Předpoklad 1: U chlapců je nejoblíbenější volnočasovou aktivitou sport a výpočetní technika a u dívek hudba, tanec a výpočetní technika.

Předpoklad 2: Nejvíce času dnešní mládež v rámci mimoškolních aktivit tráví u svého osobního počítače.

Předpoklad 3: Největší negativní problematikou, kterou si mladí lidé spojují s volnočasovými aktivitami, jsou drogy.

6.2. Organizace práce a metoda výzkumného šetření

Pro sběr potřebných empirických dat byla zvolena metoda řízených rozhovorů, kterým předcházely neformální rozhovory, které sloužily k navázání důvěry a přípravě k tématu této empirické části.

Rozhovory byly uskutečněny v místech, kde se střetává znojemská riziková mládež, kterými jsou zejména skatepark ve Znojmě na ulici Havlíčkova, skatepool, který se nachází na ulici Holandská a v neposlední řadě v prostorách kolem Legálních Freezón, na ulicích Přímětická a Holandská.

Dotazovaní, se kterými byl uskutečněn rozhovor, jsou v záznamech z důvodu zachování anonymity označeni přezdívkami, které užívají nebo, které si v rámci rozhovoru vymysleli.

Výběr byl uskutečňován náhodně, pouze byl dodržen poměr mezi chlapci a dívkami.

6.3. Dílčí závěr – analýza

Cílem uskutečněných rozhovorů bylo ověřit tři předpoklady a najít odpovědi na položené otázky.

Předpoklad 1: U chlapců je nejoblíbenější volnočasovou aktivitou sport a výpočetní technika a u dívek hudba, tanec a výpočetní technika.

Podle získaných informací z otázek 3,4,5 vyplývá, že skutečně je u chlapců nejoblíbenější volnočasovou aktivitou sport a výpočetní technika, která je zejména využívána na stahování hudby a filmů. I u dívek se potvrdil předpoklad, že skutečně nejoblíbenějšími aktivitami mladých dívek je tanec, pohybové aktivity a počítač.

Předpoklad se potvrdil

Předpoklad 2: Nejvíce času dnešní mládež v rámci mimoškolních aktivit tráví u svého osobního počítače.

Opět podle získaných informací z otázek 3,4,5 a jejich odpovědí je zřejmé, že skutečně dnešní mladí lidé tráví poměrně hodně svého volného času sezením u svého osobního počítače. U zkoumaného vzorku se výsledný čas pohybuje v průměru kolem dvou hodin denně. **Předpoklad se potvrdil.**

Předpoklad 3: Největší problematikou, kterou si mladí lidé spojují s volnočasovými aktivitami, jsou drogy.

Podle odpovědí na otázky číslo 6,7,8,9 je zřejmé, že skutečně mladí lidé vidí jako největší problematiku současné doby v oblasti konzumace drog a to zejména marihuany. Z vlastní praxe mohu také uvést, že skutečně při prováděných akcích na alkohol u mládeže narážíme často při osobních a bezpečnostních prohlídkách na balíčky marihuany. **Předpoklad se potvrdil.**

Z uvedených tří předpokladů vyplývá skutečně to, že volnočasové aktivity mladých lidí se prakticky nemění, tedy zůstávají jimi stále převážně sport, hudba, tanec, příroda a v neposlední řadě osobní počítač.

Pouze se mění jejich pořadí, kdy dle provedených rozhovorů je zřejmé, že nejvíce do týdne i co se týče hodinového denního využití, tráví mladí lidé svůj volný čas převážně u výpočetní techniky, kterou využívají nejen na komunikace mezi sebou, zábavě a práci, ale převážně ke stahování nových DVD a CD motivů, což také spatřují vedle drogové problematiky za jeden z nejčastějších protiprávních jednání mladého člověka.

Závěr

Z této práce je zřejmé, že volný čas a aktivity v něm konané jsou jedním ze základních lidských a sociálních zdrojů společenského rozvoje naší mládeže. O současných volnočasových aktivitách významným způsobem rozhodují další atributy, jakými jsou například vzdělanostní struktura, infrastruktura společnosti pro volnočasové aktivity, rozvoj lidské kreativity ve společnosti, kvalita náplně volného času, propojitelnost volnočasových aktivit a podobně.

Sklon a obliba dnešní mládeže k adrenalinovým sporům je jimi samými vysvětlována tím, že sami žijí v uspěchané době, která je plná neporozumění, nevole, nástrah, spěchu a nezájmu. Proto, aby se zbavili těchto negativně působících prvků, se snaží odreagovat svoji psychiku právě nadměrným příjmem endorfinu a adrenalinu, které tyto sportovní aktivity k sobě váží. K problematice adrenalinovým sportům je důležité podotknout to, že spousta mladých lidí při adrenalinových sportech podceňuje svoji bezpečnost. Heslo riderů zní jasně, „kdo nepadá, jezdí pod rámec svých možností.“ Tímto se lze však řídit až po zvládnutí základních technik, mezi kterými jsou i techniky bezpečného pádu. Zejména v počátcích je dobré si najmout odborného trenéra, který vám danou problematiku vysvětlí a mnohdy vám pomůže od zbytečně strávených hodin učení se banálních základů.

Proto je důležité apelovat jak na mladé lidi, tak i na jejich rodiče, neboť každý by si měl uvědomit rizika, která jeho druh odpočinku a zábavy s sebou přináší. Po utrpení úrazu je již pozdě přemýšlet nad tím, jak se tomu dalo zabránit a je nutné se poté podrobit mnohdy dlouhé a bolestivé léčbě. Smutným, ale alarmujícím faktem je konstatování, že v počtu dětských úrazů se Česká republika v porovnání s evropským měřítkem objevuje na prvních příčkách.

Tuto problematiku si uvědomují i zdravotní pojišťovny, které ve svých programech nabízí řadu bonusů a zvýhodnění právě na ochranné pomůcky. Prevenci by však neměla vycházet pouze z řad soukromých subjektů, ale je důležité, aby jak pedagogové například při lyžařských kurzech, kde se vyučuje snowboarding, apelovali, důsledně vyžadovali a kontrolovali používání ochranných pomůcek. Příslušné orgány obcí by měli mít vyškolené a připravené pracovníky, kteří by v rámci své terénní práce

měli vytipované místa, kde se mladí rideři schází a kde trénují. Tato místa by měla být vybavena potřebnou technikou k zajištění první pomoci, tak jak tomu kupříkladu je na cyklostezkách v regionu Znojemska, kde Cykloklub Kučera vyhotovuje přístřešky s vybavením pro cyklisty, kde je nejen lékárnička, ale i první technická pomoc ve formě lepení, či náhradní galusky, klíčů a podobně.

Hudba a tanec jsou volnočasovou alternativou, proti které snad prakticky nelze z jakéhokoliv pohledu nic namítat. Jedná se o kreativní složku, která blahodárně působí nejen na uvolnění lidské psychiky, ale také působí zajímavým a nenáročným způsobem na lidskou kondici, která je dnes v souvislosti s přibývajícími obézními lidmi, dosti často skloňována. Taneční kroužky, lze přirovnat k tréninkovým procesům, které bývají, pokud jsou vedeny odbornými pracovníky, rovnoměrně rozvrženy nejen pro tanečníky, ale i pro začátečníky, kteří se převážně chtějí pouze tancem pobavit. Na škodu však nejsou ani zmíněné crew, které vznikají svévolně na sídlištích, kdy se v daném případě jedná o vhodnou alternativu boje proti nechtěným sociálně patologickým jevům.

V souvislosti s tancem a hudbou bych chtěl pouze poukázat na problematiku dnešních dnů, kterými jsou jak již zmíněné rapové texty, tak i nechvalně známé technopárty a konzumace tanečních drog.

Pokud bych měl alespoň krátce shrnout výhody a nevýhody, které spatřuji v počítačových technologiích, ta si myslím, že je sice pravdou, že takové aktivity jako je fotografování, filmování, kreslení, grafická tvorba jsou počítači zdokonalovány a také výrazně urychlovány, což nemusí být na škodu věci.

Navíc takové aktivity jakými jsou vzdělávání, finanční operace, účetnictví, animace, simulace, elektronická komunikace, si mnoho lidí dnes bez počítače nedokáží ani představit.

Ze strany sociální pedagogiky je nutné zvýšit zájem o problematiku vlivu neregulovaného působení virtuálního a mediálního světa na dnešní mladou populaci. Je zřejmé, že v dnešním mediálním a digitálním světě dochází k socializaci a tím také socializačnímu zranění pod vlivem médií. Pokud bych měl uvést příklad, tak je patrné, že vzdělání dostává elektronickou podobu. Dnes se s počítačem střetneme prakticky od

zaregistrování přihlášky na střední nebo vysokou školu, registrace ke zkouškám až po studium textů, které na jednotlivých webových stránkách ukládají jednotlivý pedagogové.

Po tuto rovinu je vše v pořádku. Ale již i vzdělání se dostává do oblasti digitální a počítačové kriminality, která se dnes běžně nazývá mediální kriminalitou, kdy jako zdárný příklad slouží kopírování závěrečných prací studentů jiných vysokých škol. Je tedy důležité, aby se i mediální a virtuální působení stalo předmětem nejen pedagogiky, ale i zároveň i kriminologie, kdy je zejména nutné se zaměřit na otázky mediálních obsahů, které na děti a mládež působí, kdy tyto obsahy určuje a bude určovat, jaké zájmy a cíle jsou v pozadí virtuálního a mediálního vysílání, jaké účinky může takové vysílání mít a zejména, k jakým hodnotám směřuje.

Resumé

Ve své bakalářské práci se zabývám životním stylem současné mládeže, který je typický pro znojemský region. Práce je rozdělena na dvě pracovní části, kdy první pojednává o zmíněné problematice na úrovni teoretické, kdy druhá část je praktickou.

V teoretické části se v úvodních kapitolách zabývám vysvětlením problematiky pojmu mládež. Tento pojem je osvětlen na rozboru dvou nejdůležitějších vývojových období mladého člověka a těmito jsou pubescence a adolescence. Jsou zde rozebrány jednotlivé nejčastěji působící vlivy na utváření celkové harmonické osobnosti mladého člověka, mezi které patří zejména rodina, škola, volnočasové aktivity, party a konzum. V dalších kapitolách se již zabývám volným časem a nejčastějšími volnočasovými aktivitami, které má zejména znojemská mládež v oblibě. Volný čas a prevence mají také velmi blízký vztah, proto je v samostatné kapitole rozebrána problematika primární, sekundární a terciární prevence. Závěrečná kapitola teoretické části se zabývá již konkrétními zájmy znojemské mládeže, mezi které patří zejména sport, hudba, tanec, počítače a komunikační technologie, jak s jejich kladnými, tak i zápornými stránkami.

Cílem praktické části je ověření předpokladů, že skutečně popisované volnočasové aktivity má znojemská mládež v oblibě. Jako prostředek k dosažení tohoto konkrétního cíle bylo nezávislé provedení osmi řízených rozhovorů se zástupci jak pubescentů, tak i adolescentů. Na základě zjištěných skutečností došlo k provedení vyhodnocení zadaných předpokladů bakalářské práce.

Anotace

Ve své bakalářské práci se zabývám životním stylem současné mládeže, který je charakteristický pro znojemský region. Jejím cílem je nejen v rámci úvodních kapitol se zabývat problematikou osvětlení základních pojmů, ale zejména nastínění nejdůležitějších činitelů působících na zdravý vývoj osobnosti mladého člověka. Dále se zabírám problematikou volnočasových aktivit, které jsou poté komplexně rozebrány, kdy se snažím poukázat na klady, ale i zápory, které mohou případně požadovaný vývoj mladých lidí ovlivnit.

Klíčová slova

Mládež, pubescent, adolescent, prevence, volný čas, volnočasové aktivity, graffiti.

Annotation

I take an interest in life style of contemporary young people in my Bachelor work that is characteristic of region of Znojmo. The aim of this work is not only in the sphere of preliminary chapters to take an interest in problems of explanation of basic concepts but especially outline of the most important factors that appeals to healthy development of personality of young people. I take an interest in problems of freetime activities, too that are analysed comprehensively and I try to show pros and cons that can affect the required development of young people possibly.

Keywords

Young people, adolescent, prevention, free time, freetime activities, graffiti.

Seznam použité literatury

BAUMANN, Z. *Individualizovaná společnost*. Praha: Mladá fronta 2004

BECK, U. *Riziková společnost*. Praha Sociologické nakladatelství 2004

KOHOUTEK, *Vývojová psychologie*, Brno: IMS, Bonny Press 2003

KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V. *Člověk, prostředí, výchova*

KREPS, V. a kol. *Žádoucí model sociální politiky* Výzkumný grant GA České republiky, VŠE Praha 1996

LURIE, J. *Fundamental Snowboarding*, v překladu *Snowboarding* vydalo nakladatelství Art Area s.r.o. 1996, ISBN 80-967573-8-5

MOŽNÝ, I. *Česká společnost: nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života*. Praha Portál 2002

ONDREJKOVIČ, P. *Mládež a mladost jako sociální jav a kríza identity*. Mládež a společnost 1996 č. 3, s. 5 a 21.

SEKOT, A., LEŠKA, D., OBORNÝ, J., *Sociální dimenze sportu*, vydala Masarykova univerzita v Brně, 2004, 1. vydání ISBN 80-210-3581-1

SEKOT, A. *Sociologie kostce*, Paido, edice pedagogické literatury, ISBN 80-7315-126-X

STANEK, V. a kol. *Sociálna politika*. Sprint: Bratislava 2002

STRIEŽENEC, Š. *Náčrt problematiky sociálnem politiky*, UK: Bratislava 1993

KATEDRA SOCIÁLNÍ PRÁCE A SOCIÁLNÍ POLITIKY Univerzity Hradec Králové, *Riziková mládež*, Sborník příspěvků z konference s mezinárodní účastí konané pod záštitou projektu PHARE 2003, 2003

Seznam příloh

Rozhovor č. 1

Rozhovor č. 2

Rozhovor č. 3

Rozhovor č. 4

Rozhovor č. 5

Rozhovor č. 6

Rozhovor č. 7

Rozhovor č. 8

Rozhovor č. 1

Jméno: O Jay

Věk: 13 let

Datum: 12.8.2009

Místo: Znojmo, Holandská, skatepool

1. V: „Kolik je ti let?“

M: „Třináct“.

1. V: „Jakou školu navštěvuješ?“

M: „Základku na Sídlišti Pražská“.

3. V: „Jak trávíš svůj volný čas, vyjmenuj tři své nejoblíbenější koníčky?“

M: „Mám rád sport a to hlavně skate a snowboard, taky rád jezdím na kole a počítač.“

4. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům v týdnu?“

M: „Na prkně nebo na kole jezdím každý den, pokud to počasí dovolí. U počítače taky sedím každý den a na snowboardu jezdím v zimě v Alpách nebo, když jedeme s našima na hory.“

5. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům denně?“

M: „Skatu tak dvě hodky, podle toho jestli neleje. No a podle učení a počasí sedím u PC a netu i pět hodin denně.“

6. V: „Jaká negativa by jsi spojil s tvými nejoblíbenějšími koníčky?“

M: „K prknům kultovně patří marjánka a grafity no a počítače jsou hlavně na stahování nelegálních CDček.“

7. V: „Jakou negativní problematiku spojuješ s mládeží?“

M: „Asi ty drogy, to je asi nejhorší.“

8. V: „Ty sám máš s touto problematikou své vlastní zkušenosti?“

M: „Jo taky jsem to párkrát zkusil s kámošema na horách.“

9. V: „Dopustil jsi se sám někdy nějakého protiprávního jednání?“

M: „Taky, několikrát jsem sprejoval, ale dnes už to nedělám.“

10. V: „Jsi členem nějaké organizované, či neorganizované party, hnutí, nebo skupiny, či party?“

M: „Ne na skatu jezdíme jen jako kámoši, nejsme nijak organizovaní. Jezdíme jen tak jak nás to baví.“

Rozhovor č. 2

Jméno: De.Pres

Věk: 15 let

Datum: 20.8.2009

Místo: Znojmo, Havlíčkova, Skatepark

1. V: „Kolik je ti let?“

M: „Patnáct.“

2. V: „Jakou školu navštěvuješ?“

M: „Ještě základku na republice.“

3. V: „Jak trávíš svůj volný čas, vyjmenuj tři své nejoblíbenější koníčky?“

M: „Jezdím na dirtovém kole, tak tedy sport, hudbu a kompl.“

4. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům v týdnu?“

M: „U PC jsem každý den. Na kolem tak třikrát za týden a hudbu taky stahuji každý den.“

5. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům denně?“

M: „Jak kdy, ale průměrně tak u počítače tři hodiny denně, na kole tak hodku a hudbu poslouchám, co sedím u počítače, nebo taky poslouchám MP3 po cestě do školy.“

6. V: „Jaká negativa by jsi spojil s tvými nejoblíbenějšími koníčky?“

M: „U počítačů je to jasný, tam je to pirátství. Co se týče hudby, tak tam snad nic a u sportu je špatný doping.“

7. V: „Jakou negativní problematiku spojuješ s mládeží?“

M: „Ve Znojmě asi alkohol a marihuana. Taky je tu hodně sprejerů.“

8. V: „Ty sám máš s touto problematikou své vlastní zkušenosti?“

M: „No marihuanu jsem párkrát kouřil. Pivo si na diskotéce taky někdy dám.“

9. V: „Dopustil jsi se sám někdy nějakého protiprávního jednání?“

M: „Ano, párkrát jsem něco ukradl v obchodě.“

10. V: „Jsi členem nějaké organizované, či neorganizované party, hnutí, nebo skupiny, či party?“

M: „Řadím se do takové partičky riderů, kteří dělají dirting, ale není to nijak zvláště organizované.“

Rozhovor č. 3

Jméno: Wuty

Věk: 16 let

Datum: 19.9.2008

Místo: Bar Dejavú, Znojmo, Obrokova

1. V: „Kolik je ti let?“

M: „Šestnáct.“

3. V: „Jakou školu navštěvuješ?“

M: „SOU Uhelná – automechanik.“

3. V: „Jak trávíš svůj volný čas, vyjmenuj tři své nejoblíbenější koníčky?“

M: „Skládám hip hopový texty a hudbu, počítače a spánek.“

4. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům v týdnu?“

M: „Každý den.“

5. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům denně?“

M: „Texty skládám ve škole ve vyučování, hudbu po škole na PC, tak to může být tak čtyři hodiny denně a spím celou noc.“

6. V: „Jaká negativa by jsi spojil s tvými nejoblíbenějšími koníčky?“

M: „Na PC se nelegálně stahuje to je jasný a rapová hudba je nebezpečná, ale i nádherná v síle textů.“

7. V: „Jakou negativní problematiku spojuješ s mládeží?“

M: „Určitě fet. To je největší ksindl.“

8. V: „Ty sám máš s touto problematikou své vlastní zkušenosti?“

M: „No který patnáctiletý neměl v puse trávu?“

9. V: „Dopustil jsi se sám někdy nějakého protiprávního jednání?“

M: „Na to nemám čas. Vlastně jo, mám v květináči trávu.“

10. V: „Jsi členem nějaké organizované, či neorganizované party, hnutí, nebo skupiny, či party?“

M: „Jo máme s klukama hip hopovou crew, se kterou jezdíme na různé bettly.“

Rozhovor č. 4

Jméno: Beefe

Věk 17 let

Datum: 30.9.2009

Místo: Freezona Znojmo, Přímětická

1. V: „Kolik je ti let?“

M: „Sedmnáct.“

4. V: „Jakou školu navštěvuješ?“

M: „Už žádnou, vyhodili mě z učňáku.“

3. V: „Jak trávíš svůj volný čas, vyjmenuj tři své nejoblíbenější koníčky?“

M: „Graffity, graffity a ještě jednou graffity. Nic jiného mě nebaví.“

4. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům v týdnu?“

M: „Každou volnou chvíli dělám skycy a když mám dózy, tak dokážu makat celou noc na nějakém pěkném graffity. Tedy každý den a každou chvíli.“

5. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům denně?“

M: „Už jsem řekl, každou volnou chvíli.“

6. V: „Jaká negativa by jsi spojil s tvými nejoblíbenějšími koníčky?“

M: „Hulení trávy, ale to vidí jen dospělí, nám je to jedno, protože to k nám patří.“

7. V: „Jakou negativní problematiku spojuješ s mládeží?“

M: „Drogy, co jiného.“

8. V: „Ty sám máš s touto problematikou své vlastní zkušenosti?“

M: „Jen s trávou, jiný drogy jsem nebral.“

9. V: „Dopustil jsi se sám někdy nějakého protiprávního jednání?“

M: „Jo asi stokrát jsem dělal tegy.“

10. V: „Jsi členem nějaké organizované, či neorganizované party, hnutí, nebo skupiny, či party?“

M: „U2L – ulice druhého levlu, to je naše sprejerová crew.“

Rozhovor č. 5

Jméno: Jesee

Věk: 17 let

Datum: 15.8.2009

Místo: Skatepool, Znojmo, Holandská

1. V: „Kolik je ti let?“

M: „Ahoj je mi čtrnáct let.“

2. V: „Jakou školu navštěvuješ?“

M: „Střední učňák na Dvořákové ulici, obor cukrářka.“

3. V: „Jak trávíš svůj volný čas, vyjmenuj tři své nejoblíbenější koníčky?“

M: „Mám ráda přírodu, hudbu, tanec a internet. Tady u skatepoolu jsem se svým přítelem, který má rád skaty.“

4. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům v týdnu?“

M: „Do přírody chodím jen když mám volno, tak většinou o víkendu a jinak tancuji dvakrát týdně v kroužku a u počítače si sednu na chvíli každý den.“

5. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům denně?“

M: „Tanci se věnuji dvakrát týdně po jedné a půl hodině a počítači tak hodinu, maximálně dvě denně.“

6. V: „Jaká negativa by jsi spojil s tvými nejoblíbenějšími koníčky?“

M: „Tanec je zdravý a pozitivní, tak na tom nic špatného nevidím. Co se týče počítačů, tak to je určitě autorské pirátství.“

7. V: „Jakou negativní problematiku spojuješ s mládeží?“

M: „Ve Znojmě se jedná zejména o drogy. Také jsem ale zaslechla, že je zde na některých školách šikana.“

8. V: „Ty sama máš s touto problematikou své vlastní zkušenosti?“

M: „Ne drogy jsem nezkoušela a v naší třídě máme dobrý kolektiv.“

9. V: „Dopustila jsi se sama někdy nějakého protiprávního jednání?“

M: „Ne nikdy jsem nic proto právního neudělala.“

10. V: „Jsi členkou nějaké organizované, či neorganizované party, hnutí, nebo skupiny, či party?“

M: „Ano jsem registrována v našem tanečním kroužku, který je veden pod patronátem naší školy.“

Rozhovor č. 6

Jméno: Darja

Věk: 14 let

Datum: 26.8.2009

Místo klub DEJAVU Znojmo, Obrokova

1. V: „Kolik je ti let?“

M: „Čtrnáct.“

11. V: „Jakou školu navštěvuješ?“

M: „Základní školu na ulici Vídeňské ve Znojmě.“

3. V: „Jak trávíš svůj volný čas, vyjmenuj tři své nejoblíbenější koníčky?“

M: „Mám ráda hip hop a to jak k tanci, tak také k poslechu. Ráda sedávám u počítače, kde si hledám nové taneční videa, odkud obkukávám nové kroky. Tedy ještě jednou mám ráda hudbu, tanec a počítače.“

4. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům v týdnu?“

M: „Poslechu a tanci se věnuji každý den. Ráda bych šla po základní škole na specializovanou školu, kde se bude vyučovat tanec.“

5. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům denně?“

M: „Pokud chci být dobrá, tak minimálně dvě hodiny tančím. Často i více. Na počítač už nemám tolik času, ale i tak si myslím, že minimálně hodinu denně u něj jsem.“

6. V: „Jaká negativa by jsi spojil s tvými nejoblíbenějšími koníčky?“

M: Lidé tanec hodně spojují s tanečními drogami, tak možná toto by mohlo být určité riziko. Na počítači spousta lidí stahuje načerno CD a DVD nosiče, tak v tomto ohledu je asi problém v pirátství.“

7. V: „Jakou negativní problematiku spojuješ s mládeží?“

M: „Alkohol, drogy, násilí a krádeže.“

8. V: „Ty sama máš s touto problematikou své vlastní zkušenosti?“

M: „Ne nemám.“

9. V: „Dopustil jsi se sám někdy nějakého protiprávního jednání?“

M: „Ne nikdy.“

10. V: „Jsi členem nějaké organizované, či neorganizované party, hnutí, nebo skupiny, či party?“

M: „Pouze jsem v tanečním kroužku, jinak na ostatní sdružení opravdu nemám mnoho času.“

Rozhovor č. 7

Jméno: Renča

Věk: 16 let

Datum: 6.9.2009

Místo: Freezony Znojmo, Přímětická

1. V: „Kolik je ti let?“

M: „Šestnáct.“

12. V: „Jakou školu navštěvuješ?“

M: „Chodím do střední umělecké školy, kde se zabývám výtvarnou činností.“

3. V: „Jak trávíš svůj volný čas, vyjmenuj tři své nejoblíbenější koníčky?“

M: „Malování, četba a příroda.“

4. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům v týdnu?“

M: „Maluji každý den, protože mě to moc baví a na zbytek si většinou najdu čas až v sobotu a neděli.“

5. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům denně?“

M: „Maluji někdy čtyři až pět hodin denně.“ U četby a přírody je to asi něco kolem hodiny až dvou.“

6. V: „Jaká negativa by jsi spojil s tvými nejoblíbenějšími koníčky?“

M: „V přírodě lidé dělají nepořádek a to se mi nelíbí. U knih hodně záleží na výběru autorů a žánrů, ale ty snad nemohou nijak negativně člověka ovlivnit. Malování spojuji i se sprejeringem, neboť i já sama jsem Toy – začátečník a snažím se o vytvoření nějakého pěkného grafity, které by se líbilo lidem, kteří zde chodí.“

7. V: „Jakou negativní problematiku spojuješ s mládeží?“

M: „Asi nejvíce problematická je otázka drog a to zejména konzumace marihuany.“

8. V: „Ty sama máš s touto problematikou své vlastní zkušenosti?“

M: „Marihuanu jsem několikrát kouřila, ale nejsem pravidelný konzument.“

9. V: „Dopustila jsi se sama někdy nějakého protiprávního jednání?“

M: „Maluji grafity, ale využívám k těmto freezonym, tedy vlastně tímto nic neporušuji.“

10. V: „Jsi členem nějaké organizované, či neorganizované party, hnutí, nebo skupiny, či party?“

M: „Máme takovou malou crew, která se zabývá legálními graffity, tedy i tím, co se kolem nich děje, tedy hudba, móda.“

Rozhovor č. 8

Jméno: Charlott

Věk: 15 let

Datum: 17.9.2009

Místo: Klub Dejavu, Znojmo, Obrokova

1. V: „Kolik je ti let?“

M: „Je mi patnáct let.“

13. V: „Jakou školu navštěvuješ?“

M: „Základní školu Mládeže ve Znojmě.“

3. V: „Jak trávíš svůj volný čas, vyjmenuj tři své nejoblíbenější koníčky?“

M: „Mám ráda chatování s kamarády, hudbu a sport.“

4. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům v týdnu?“

M: „Počítač pouštím hned jak přijdu ze školy každá den. Hudbu poslouchám při chatování a sportovat chodím třikrát týdně na volejbal.“

5. V: „Kolik času věnuješ prvním třem koníčkům denně?“

M: „Počítači tak tři hodiny, sportu obden hodinu a hudbu poslouchám pořád, například při učení, nebo psaní úkolů.“

6. V: „Jaká negativa by jsi spojil s tvými nejoblíbenějšími koníčky?“

M: „Počítač mi bere hodně času, který se dá využít jinak. Třeba sportem. Také jej hlavně mladí lidé využívají ke stahování novinek z oblasti filmů a muziky.“

7. V: „Jakou negativní problematiku spojuješ s mládeží?“

M: „V mém okolí se setkávám hodně s tím, že děti utíkají od svých rodičů, kteří je neposlouchají. Například můj kamarád utekl z domova, protože jeho oba rodiče hodně pijí.“

8. V: „Ty sama máš s touto problematikou své vlastní zkušenosti?“

M: „Ne s našima je to v pohodě.“

9. V: „Dopustil jsi se sám někdy nějakého protiprávního jednání?“

M: „Ne nedopustila jsem si ničeho, za co by mě policie vyšetřovala.“

10. V: „Jsi členem nějaké organizované, či neorganizované party, hnutí, nebo skupiny, či party?“

M: „Mám hodně kamarádů, ale mezi sebou máme normální vztahy, tedy tím myslím, že se nesdružujeme v žádném klubu.“